

A. G. Gerritsen

Bureau Inlands Hout

Er zijn de laatste jaren vele vragen gerezen over houtprijzen. In het bijzonder is weinig bekend in Nederland over de prijzen van hout op stam, geveld of aan sortimenten, aangezien een houtprijzenstatistiek ontbreekt. De vroegere statistiek voor houtprijzen is nl. niet voortgezet. In 1967 is een provisorisch begin gemaakt met een nieuwe houtprijzenstatistiek door de Afdeling Houtafzet van het Staatsbosbeheer. Een en ander in afwachting van een beslissing van de Commissie Bosstatistiek om een dergelijke statistiek in de toekomst weer regelmatig te laten verschijnen. In verband met het feit, dat vele bouseigenaren en andere geïnteresseerden grote behoefte hebben aan meer in-

zicht in de prijzen van hout op stam, geveld of in sortimenten, geef ik hieronder een aantal prijzen, zoals die in de literatuur worden vermeld en uit eigen registratie bekend zijn. Daar de afnemers verschillende eenheden hanteren voor de prijsbepaling (m³, stère, ton) staat hiernaast eerst een omrekeningstabel (tabel 1). De hierin genoemde cijfers zijn globaal en kunnen dus in incidentele gevallen sterke afwijkingen vertonen.

Enkele belangrijke rondhoutequivalenten voor omrekeningen van eenheden eindproduct naar rondhout zijn vermeld in tabel 2.

Naaldhout

De prijzen voor naaldhout worden globaal in tabel 3 weergegeven. Deze prijzen zijn van het vellingsseizoen 1967/68. Voor het vellingsseizoen 1968/69 zijn de houtprijzen reeds met 10 tot 30 % gestegen ten opzichte van de prijzen in het vorige jaar. De depressie in 1967 kende drie hoofdoorzaken.

Ten eerste viel in 1967 een algehele verslapping van de conjunctuur te constateren. Samenvallend hiermede kwam een abnormaal hoog houtaanbod aan de markt door een storm, die in geheel midden Europa ca. 10 miljoen m³ velde. Voorts is de overgang van mijnhout naar spaanplatenhout als derde oorzaak te noemen. Overtollige hoeveelheden mijnhout werden door de mijnen aan de spaanplatenfabrieken aangeboden. Deze cumulatie van negatieve factoren veroorzaakte een ernstige val in de houtprijzen. Voor het seizoen 1968/69 zijn de omstandigheden tot heden geheel verschillend van vorig jaar. De wereldmarktprijs voor hout wordt mede sterk beïnvloed door de oorlogshandelingen in Vietnam. Bij een eventuele vrede wordt een grote vraag naar houten prefab woningen verwacht, zowel in Amerika als in Vietnam. Het gevolg zal zijn dat de Canadese houtindustrie zich weer meer zal richten op de Amerikaanse markt. Canadees hout in Europa zal daardoor duurder worden. Een ander belangrijk facet is dat de wereldpapierindustrie betere jaren tegemoet gaat dan in de afgelopen vijf jaren. Een en ander zal resulteren in een grote vraag naar hout tegen redelijke prijzen. Voorts is, dicht bij de Nederlandse grenzen, de expansie van de spaanplatenindustrie nog niet ten einde.

Tabel 1.

sortiment	reële inhoud van het rondhout zonder schors in m ³		
	eenheid	naaldhout	loofhout
brandhout,	1 metr. ton	1,60	1,33
	vezelhout (board)	1 stère	0,60
spaanplatenhout	1 metr. ton	1,43	1,25
	1 stère	0,66	0,62
vezelhout (papier)	1 metr. ton	1,54	1,33
	1 stère	0,70	0,70

bron: FAO-yearbook of Forest Products Statistics; voor spaanplatenhout is de huidige Nederlandse norm aangehouden

Tabel 2.

produkt	eenheid	rondhout equivalent in m ³
naaldhout - bezaagd hout	1 m ³	1,67
loofhout - bezaagd hout	1 m ³	1,82
houtschoor	1 ton	6,0
spaanplaat	1 ton	2,0
hard-, zachtboard	1 ton	2,0
pulphout		
mechanisch	1 metr. ton	2,5
sulfit	1 metr. ton	4,9
sulfaat	1 metr. ton	4,8
semi chemical	1 metr. ton	3,3
karton	1 metr. ton	1,6

bron: FAO-yearbook of Forest Products Statistics

Opening van nieuwe fabrieken of uitbreiding van bestaande geven een vrij abrupte vraag naar hout op de markt, waardoor een stijgende prijstendens optreedt. Aan de hand van tabel 3 kan onmiddellijk worden vastgesteld, dat in het lichte hout waarschijnlijk de rechttheid van het hout van doorslaggevende betekenis is voor de prijs, daar de lariks, de douglas en de fijnspar meer opbrengen dan de groveden. Zowel voor kleine palen als heipalen zijn de lariks, de douglas en de fijnspar door hun rechte stamvorm beter geschikt dan de groveden. Een verduurzaamde paal van de groveden is echter beter dan eenzelfde paal van de lariks, de douglas of de fijnspar, omdat het impregneermiddel veel beter wordt opgenomen door de groveden. Bij kaarsrechte groveden zal dan ook geen prijsverschil meer optreden ten aanzien van de douglas, de lariks of de fijnspar.

Tabel 3.

houtprijzen in guldens per m³ voor naaldhout in het bos, matige ligging en matige kwaliteit, vellingsseizoen 1967/68

gem. inh. v. d. stammen in m ³	groveden		lariks/douglas		fijnspar
	op stam	geveld ongeschild	op stam	geveld ongeschild	geveld ongeschild
0,020	8	18	10	32	32
0,040	9	20	12	33	33
0,060	10	21	13	34	33
0,080	12	23	15	34	34
0,100	14	24	17	35	35
0,200	20	30	25	38	39
0,300	25	34	—	40	41
0,400	28	37	—	42	43
0,500	31	40	—	44	45
0,600	34	42	—	46	46
0,700	—	44	—	48	48
0,800	—	46	—	50	51
0,900	—	49	—	53	53
1,000	—	51	—	55	55
1,500	—	58	—	65	65
2,000	—	65	—	75	75

Voorts valt uit tabel 3 te constateren, dat de houtprijzen in de zaaghoutklasse bij de verschillende naaldhoutsoorten weinig uiteenlopen. De prijs van de groveden is meestal iets lager in verband met het feit, dat zich in dit hout meestal grotere kwasten bevinden. In de klasse van het middelzware hout zijn de prijzen verhoudingsgewijze laag. Dit hout valt in de klasse van het kisthout, waarnaar de vraag de laatste jaren aanzienlijk is verminderd. Bovendien is het zaagrendement beslist ongunstig in deze klasse. De hiervoor vermelde prijzen worden in positieve of negatieve zin vooral beïnvloed door de kwaliteit en de ligging van het hout. In het bijzonder voor wat betreft

het industriehout komen daarbij de kwantiteit en de continuïteit van de levering.

Spaanplatenhout

Voor spaanplatenhout wordt momenteel weinig onderscheid gemaakt in prijzen tussen de naaldhoutsoorten. De grootste afnemers voor Nederland van naaldhout-industriehout zijn de spaanplaten- en de mijnindustrie. Slechts incidenteel wordt enig fijnsparrehout aan de papierindustrie geleverd. Voor spaanplatenhout liggen de prijzen franco fabriek tussen f 30 en f 37 per stère (f 45 tot f 56 per m³) óf f 20 tot f 28 per stère af bos, gekort en gestapeld.

Prijzen van eindprodukten

Enkele prijzen van eindprodukten, waarbij inlands hout is betrokken:

Mijnhout

Voor het mijnhout liggen de prijzen franco mijn tussen f 63 en f 74 per m³.

Kleine palen

Tabel 4. Afrasteringspalen en boompalen, verduurzaamd

lengte in cm	omtrek in cm		
	18/20	21/23	24/27
	prijs in centen per stuk loco gebruiker		
100	60	73	85
120	68	86	103
140	85	105	122
160	103	125	140
180	119	143	163
200	134	166	184
225	144	179	197
250	156	192	229
275	193	223	245
300	199	240	276

Heipalen

Voor heipalen worden prijzen betaald van ca. f 75 per m³ af bos in lengten van 6 t/m 10 meter, omtrek op een meter van de kop 60-70 cm (diameter 19-22 cm) en een puntmaat van 40-45 cm (diameter 13-15 cm).

Bezaagd hout

Verschillende boseigenaren verzagen zelf hun hout en zoeken daarbij naar een norm voor hun calculaties. Voor het inlands zaaghout ligt het zaagrendement op 50-65 % van het gebruikte rondhout. Voor een veilige calculatie wordt de prijs loco bos met twee vermenig-

vuldigd en vermeerderd met de zaagkosten van f 20 tot f 40 per m³ en de transportkosten, ca. f 8 à f 10 per m³. Uiteraard zijn de prijzen voor bezaagd hout in sterke mate afhankelijk van de bewerkingsgraad, de kwantiteit, de kwaliteit, de afmetingen en de levertijd. De hier vermelde prijzen houden de eenvoudigste bewerkingsgraad in. Daar onze Nederlandse prijzen te vergelijken zijn met de prijzen in Nordrhein-Westfalen volgen in tabel 5 de prijzen voor bezaagd hout in dit gebied.

Tabel 5.

	"Bauholz, Schnitt- klasse A/B, bis 19 cm dick, bis 8 m lang"	"Bretter Fl, Ta, Ki G. Kl. III, parallel besäumt oder pris- miert, 24 mm dick 3-6 m lang 8-17 cm breit"
september	prijzen per m ³ bezaagd hout af zagerij	
1965	DM 218	DM 181
1966	DM 217	DM 180
1967	DM 197	DM 157
1968	DM 190	DM 154

bron: Holz-Zentralblatt.

In november 1968 is in Nederland betaald franco aannemer voor balk- en kaphout, buitenslands gezaagd, tot en met 18 cm breed en 52, 65 en 80 mm dik:

Tabel 6.

	Middeneuropees naaldhout	Noordeuropees vurehout
	prijzen in guldens per m ³	
lengte 2-5 m	216,50	221,50
lengte 5-6 m	225,50	230,50
lengte 6-7 m	239,—	243,50

bron: Cobouw.

Spaanplaat

Houtspaanplaat in de afmetingen 360 x 170, 310 x 135, 244 x 122 en 254 x 182 cm kost franco aannemer:

dikte in mm	prijs in guldens per m ²
8	4,15
10	4,55
12	5,05
16	6,20
18	6,70

Board

Hardboard dikte 1/8" f 1,50 per m², aan twee zijden glad f 1,85 per m² franco aannemer.

Loofhout

Hieronder volgen enige prijzen voor loofhout, zoals deze in de omringende landen gelden. Voorts worden enkele indicaties gegeven voor prijzen in Nederland.

Beuk

Tabel 7.

jaar	Prijzen in Duitsland in guldens per m ³ voor beukehout, kwaliteitsklasse B		idem beuke- vezelhout	
	op stam		op stam	langs de weg meterstukken diam. 10-30 cm
	30-39 cm midden- diam. zonder schors	40-49 cm midden- diam. zonder schors		
1963	40	56	10	26
1964	40	56	11	27
1965	40	55	12	29
1966	40	55	10	28
1967	37	50	6,50	25
1968	38	50	11	29

bron: EWG Holzpreisstatistik.

In Nederland brengt het beukehout ongeveer dezelfde prijzen op. Voor tak- en tophout wordt f 35 tot f 45 per ton franco fabriek betaald, ongeschild, 2 meter stukken, voor kromhout van dezelfde afmetingen f 15 tot f 20 per ton, loco bos, ongeschild, gekort en gestapeld.

Eik

De prijzen voor eiken in België in het Zonienbos zijn als volgt:

Tabel 8.

omtrek in cm op borsthoogte	prijzen in B.frs. per m ³ op stam exclusief verkoopkosten en taks à 12%	
	1967	1968
24/10 cm	110	100
40/70 cm	150	175
70/90 cm	325	200
90/120 cm	495	300
120/150 cm	625	600
150/180 cm	750	800
180/200 cm	950	1000
200/250 cm	980	1225
250/+ cm	1300	1325

bron: Houthandel en Houtnijverheid.

In Nederland zijn de prijzen voor *geveld eikehout* bij een gemiddelde inhoud per stam van 0,2 m³ plm. f 25, van 1,0 m³ plm. f 40, van 2,0 m³ plm. f 95, van 2,5 m³ plm. f 140 per m³.

Populier

Tabel 9.

Populierehout met een middendiameter, zonder schors gemeten, van 40-49 cm, kwaliteitsklasse B.

jaar	Duitsland	Frankrijk	Italië	Nederland
	prijzen op stam in guldens per m ³			
1963	52	42 ¹		73
1964	56	43		71
1965	60	38	27 ²	68
1966	62	38	24	56
1967	38		24	56
1968	49		25	58

bron: EWG Holzpreisstatistik.

- gegevens Moniteur des Travaux Publics et des Bâtiments.
- gemiddelde prijzen voor populierehout in Italië, vermoedelijk met lagere diameters en voornamelijk industriehout.

Tabel 10.

Voorts gelden ongeveer de volgende prijzen voor populierehout in Nederland.

bestemming	diameter stamstuk in cm	prijs	bijzonderheden
lucifers en fineer	40 cm en op	f 55 tot f 65/m ³	op stam
klompen	30-50 cm	f 40 tot f 65/m ³	op stam
emballage	30 cm en op	f 40/m ³	op stam
papierhout	8-30 cm	f 50 tot f 60/m ³	geschild
			2 m stamstukken, franco fabriek.
papierhout	8-30 cm	f 35 tot f 45/ton	ongeschild, 2 m stam-, takhout franco fabriek.
spaanplaat	8-35 cm	f 18 tot f 25/stère	ongeschild, 1 of 2 m stukken langs de bosweg.
board	8-35 cm	f 15 tot f 20/ton	ongeschild, takhout in 1-2 m stukken langs de bosweg.

Voor de overige loofhoutsoorten is de prijs zeer incidenteel. Voor *lepen*-fineerhout ligt de prijs van f 200 tot f 600 per m³ op stam. In het algemeen geldt, dat bij verkoop van loofhout te allen tijde de vraag moet worden gesteld: is de onderstam een fineerbol of niet? Een deskundig advies is in deze gevallen zeer belangrijk, daar het prijsverschil tussen fineerhout en zaaghout voor de edele houtsoorten aanzienlijk is. *lepen* zaaghout van dezelfde afmetingen als fineerhout brengt bijvoorbeeld p.m. f 100 per m³ rondhout op.

Voor loofhout met een diameter kleiner dan 30 cm is in het algemeen geen andere bestemming dan "brijzelhout". Onder brijzelhout wordt verstaan al het hout, dat op de een of andere wijze wordt vervezeld of

verspaand. De prijzen hiervoor zijn reeds in de tabellen 7 en 10 aangegeven. Van het loofhout is de berk een veel gevraagde houtsoort, zowel in de vervezelings- als de verspaningssector. De gevraagde diameter voor industriehout ligt tussen 8 en 30 cm middendiameter. Zwaar berkehout wordt incidenteel verzaagd.

Slotopmerkingen

Vorenstaande gegevens geven een indruk van de gangbare marktprijzen. Misschien dat deze tabellen enig houvast kunnen geven aan allen, die willen trachten zo voordelig mogelijk hun hout aan de markt te brengen. Ook bij integratiegedachten en dan vooral bij de verticale integratie spelen de prijzen van de eindprodukten een grote rol. Buitendien zijn de prijzen van vervangende materialen van groot belang. Het zou echter in dit artikel te ver voeren, hier nader op

in te gaan. In het novembernummer van bosbouwvoorlichting is wederom een groen formulier „Houtprijzenstatistiek” toegevoegd. Ik vertrouw op uw medewerking inzake de melding van prijzen van verkochte partijen hout in uw gebied. Alleen door samenwerking zal er meer openheid in de houtprijzen komen.